

L'STEI I LA TRANSFERÈNCIA DE LES COMPETÈNCIES D'EDUCACIÓ

L'any 1981, les forces polítiques sucursalistes de les Illes Balears arribaren a un Acord Autonòmic que va fer que les Balears accedissin el 25 de febrer de 1983 a una autonomia de segon ordre, o de via lenta, d'acord amb l'article 143 de la Constitució. Mentrestant Catalunya, País Basc, Galícia, País Valencià, Andalusia, Canàries i més tard Navarra, assumien un nombre considerable de competències, entre elles la d'educació.

Passats cinc anys de la promulgació de l'Estatut d'Autonomia, la Constitució preveu que les autonomies de segon grau podran ampliar les competències mitjançant la reforma de l'Estatut, reforma que haurà d'esser aprovada pel Parlament de la Comunitat Autònoma i per les Corts Generals. El 29 de gener de 1991, set anys i onze mesos després que Balears es constituís en Comunitat Autònoma, el Parlament de les Illes va aprovar la proposició de Llei orgànica de Reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i la presentà al Congrés dels Diputats on, dos anys després, dorm el somni dels justs.

Mentrestant el President del Govern espanyol, el Secretari d'Organització del P.S.O.E. i el President del P.P. arribaven a un acord, el 28 de febrer de 1992, per ampliar les competències a

les autonomies denominades de "via lenta", però aquesta ampliació no seria el resultat de la voluntat del poble de les Illes Balears mitjançant la reforma de l'Estatut prevista a l'article 148.2 de la Constitució, sinó una ampliació feta per **delegació**, una cessió de l'Estat realitzada a través d'una Llei orgànica promulgada unilateralment i amb possibilitat d'esser revocada pel govern central. Una Llei orgànica que deixa en mans de l'Estat la transferència de les competències o part de les competències que vulgui i li permet exercir un control directe, fins i tot administratiu, sobre les competències transferides. Un element descoratjador és la introducció de la figura de les conferències sectorials com a suposats mecanismes de cooperació entre l'Estat i les Comunitats Autònomes. De fet, tals organismes -integrats per representants de **totes** les Comunitats Autònomes i l'Estat- semblen destinades més a convertir-se en un mecanisme de control que no en un fòrum de debat fructuós. Les conferències sectorials signifiquen un límit de l'exercici de les competències perquè suposen, d'entrada, que molts de temes han d'esser pactats, programats o planificats conjuntament; en concret en el tema educatiu s'hauran de pactar la creació de nous cursos,

nous estudis o nous centres. Quina autonomia és aquesta que ens obliga a planificar el nostre futur educatiu d'acord amb la resta de comunitats autònomes amb característiques i problemàtiques específiques i diferents?

Aquesta Llei orgànica, l'aplicació de la qual suposarà una reforma de l'Estatut consensuada entre les forces polítiques signants del pacte autonòmic, fou publicada al B.O.E. el passat 24 de desembre i posa les bases per a la transferència de competències a les Comunitats Autònomes que accediren a l'autonomia per la via de l'article 143 de la Constitució. Es transfereixen una trentena de competències entre les quals hi figura la d'educació.

La llei diu textualment: "**Se transfere la competencia de desarrollo legislativo y ejecución de la enseñanza en toda su extensión, niveles y grados, modalidades y especialidades de acuerdo con lo dispuesto en el artículo 27 de la Constitución y leyes orgánicas que lo desarrollen**". A l'exposició de motius de la llei podem llegir: "**En materia de educación se adecuará el calendario (de traspàs de serveis) a los compromisos establecidos para implantar la reforma educativa aprobada por las Cortes Generales, los plazos en ella previstos para los diferen-**

tes niveles educativos, así como los específicos mecanismos de financiación contemplados para su realización''.

I per acabar, al títol III, s'afirma: "Modalidades de control. Las Comunidades Autónomas adaptarán el ejercicio de las competencias transferidas por la presente Ley Orgánica a los siguientes principios y controles, sin perjuicio de los que puedan establecerse en la normativa específica: Las Comunidades Autónomas facilitarán a la Administración del Estado la información que ésta solicite sobre las materias correspondientes.

Las facultades y servicios transferidos mantendrán, como mínimo, el nivel de eficacia que tengan en el momento de la transferencia.

En caso de incumplimiento de los requisitos anteriores el Gobierno requerirá formalmente al respecto a la Comunidad Autónoma y, si persiste el incumplimiento podrá suspender a partir de los tres meses las facultades y servicios, dando cuenta de ello a las Cortes Generales, quienes resolverán sobre la procedencia de la decisión del Gobierno, levantando la suspensión o acordando la revocación del ejercicio de la facultad transferida''.

Com es pot observar el calendari és indefinit i queda supeditat a posteriors negociacions; s'entén que la transferència de competències educatives es farà de forma escalonada començant, per l'ensenyament universitari i la resta de l'ensenyament, si tot

va bé, a partir del curs 96-97. Tretze anys després de l'aprovació del nostre Estatut, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, única comunitat amb una llengua diferenciada que segueix sense competències educatives, gaudirà, és un dir, d'unes competències cedides, vigilades i controlades que arriben amb l'avís que cas de no fer-ho bé - el controlador de la qualitat és el qui les cedeix - pot ser tornin a Madrid, unes competències molt per davall del sostre competencial previst a la reforma de l'Estatut de 1991.

Mentre es crea la Comissió Tècnica paritària, integrada per membres del Govern central i de la Comunitat Autònoma, presidida pel ministre per a les Administracions Públiques, que, segons la llei "determinará los medios materiales y personales que hayan de ser objeto de traspaso", és a dir, mentre s'inicia el procés de negociació que ha de culminar amb l'assumpció de les noves competències, el Sindicat de Treballadors de l'ensenyament de les Illes, STEI, denuncia la manca de voluntat autonòmica del P.P. i el P.S.O.E. que han negociat per a les nostres illes una cessió de competències, a manera d'almoïna, que fan difícil l'autogovern de la nostra comunitat i exigeix de les administracions implicades, estatal i autonòmica, que, deixant les picabaralles i els interessos de partit, facin operatius els convenis de col.laboració que, en matèria educativa, tenen signats, arribin a acords puntuals, en-

deguin projectes comuns, formalitzin normativa consensuada, aportin recursos materials, personals i organitzatius aptes per al desenvolupament d'una normalització lingüística i cultural de l'educació..., en definitiva, planifiquin i executin les mesures necessàries per resoldre el nombre considerable de problemes "endèmics" de l'educació del nostre país: formació inicial del professorat, formació continuada, normalització i model lingüístic, disseny curricular, mapa escolar, catàleg de llocs de treball, malalties professionals, accés a la funció docent,...

Per facilitar aquesta tasca l'STEI proposa al Ministeri d'Educació i al Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears una sèrie de mesures encaminades a fer possible i viable l'enteniment entre ambdues administracions i possibilitar un traspàs més fluid de competències:

- 1a. Creació immediata d'una Conselleria d'Educació per la complexitat que comportarà anar assumint les competències educatives. Descentralització competencial i administrativa per Illes.
- 2a. Presència de la Conselleria a les conferències sectorials d'educació (que actualment reuneix el MEC amb les C. Autònomes que tenen transferida l'educació).
- 3a. Creació del Consell Escolar de Comunitat Autònoma. Òrgan consultiu amb la presència dels diversos representants i organitzacions de l'ensenyament.
- 4a. Constitució de la mesa sectorial d'educació d'àmbit de la Comunitat Autònoma per adaptar a la nostra Comunitat els diferents temes tractats a la mesa central.
- 5a. Planificació de la xarxa de centres d'ensenyament d'acord amb una adequada ordenació territorial i amb criteris apropiats a les necessitats i peculiaritats de les Illes Balears.
- 6a. Elaboració de plans d'estudi propis i adaptació dels dissenys curriculars, així com la redefinició i aplicació del model lingüístic.
- 7a. Increment dels pressuposts destinats a educació per poder atendre un ensenyament de qualitat en relació als mitjans humans, materials i d'infraestructura.
- 8a. Catalogació de tots els llocs de treball.
- 9a. Formació inicial i continuada del professorat en horari de permanència als centres d'acord amb les necessitats lingüístiques i culturals del nostre projecte educatiu.
- 10a. Desenvolupament d'un servei de suport, assessorament i seguiment de la normalització lingüística dels centres.

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat acaba de publicar el *Thesaurus Català d'Educació*. Es tracte d'un thesaurus en llengua catalana, adequat a la realitat educativa i actualitzat, ja que recull tota la terminologia creada a partir del nou disseny curricular. Ateses, doncs, les seves característiques, el TCE pot esdevenir eina d'ús generalitzat i punt de referència de la comunitat educativa.

Montserrat Gabarró,
Matilde Giner,
Joan Mallart,
Narcís Vives
Thesaurus Català d'Educació
20 cmx 28cm, 362 pàgines;
dos disquets de 3,5" (HD)
i manual del programa
de consulta.
P.V.P. 4.800 pts.

Informació:

SEDEC
Diputació, 219.
08011 Barcelona

